

תוכנית הקורס ורשימת קריאה לקורס

סמסטר 1 שנה 2024

בית ספר: בית ספר אריסון למנהל עסקים B.A.

יצירתיות שיטתית

מרצים/ות:

פרופ' יעקב גולדנברג jgoldenber@runi.ac.il

עוזרי/ות הוראה:

גב' עדן כהן ציון eden.cohenzion@post.runi.ac.il

מספר הקורס:	2371	סוג הקורס:	שיעור	שעות שבועיות:	2	נקודות זכות:	2
דרישות הקורס:	עבודה מסכמת	קוד קבוצה:	241237100	שפת לימוד:	עברית		

תנאי קדם

במידה ולמדת את אחד מהקורסים הרשומים מטה, בעלי תוכן זהה, לא תוכל להירשם לקורס יצירתיות שיטתית (2371):

Systematic Creativity - 6254

נושאי הקורס

- **הגדרת פתרונות יצירתיים:** התכונות של רעיונות יצירתיים, גישות קונבנציונליות לחקר היצירתיות, מלכודת השיווק המודרני והאשליה של פנייה ללקוח.
- תבנית התלות ועקרון ה (FFF) (Function Follows Form) - יצירת תלות חדשה בין משתנים.
- **מטריצת חיזוי:** כיצד ניתן לנהל את עיקרון הוספת הממד בסיטואציות נתונות.

- **תבנית האיחוד:** שימוש במשאבים קיימים לכינון ערך חדש.
- **עקרון העולם הקרוב ותבנית ההחלפה:** עקרון העולם הקרוב מגדיר מרחב נסתר עם צפיפות גבוהה של רעיונות יצירתיים. שימוש במשאבים קיימים ליצירת ערך חדש.
- **תבנית החסרה:** "כמה שפחות, יותר טוב": שיפור פונקציונליות המוצר על ידי הפחתה וביטול.
- **תבניות חלוקה והכפלה**
- **עיקרון הסתירה** וקו המחשבה של התנאים ההכרחיים: חשיבה דרך תנאים הכרחיים מול תנאים מספיקים. הגדרת סתירה. שימוש בסתירה ליצירת רעיונות מוסתרים על ידי קיבעונות מחשבתיים. הסתירה הייתה התגלית הראשונה בחקר היצירתיות השיטתי (בסביבות 1940), והיא עדיין המרתקת ביותר.
- **Problem Solving:** ההבדל בין בעיה מוגדרת היטב (Well defined) לבעיה שאיננה מוגדרת היטב (Ill defined). שימוש בתנאים הכרחיים על מנת לאסוף מידע על הפתרון הנסתר.
- **יצירתיות בהעברת מסרים:** מעבר לחדשנות הכה למעשה: יישום תבניות בפרסום, משא ומתן, אסטרטגיה ועוד תחומים..
- לקראת סוף הקורס תשולב הרצאת אורח על יישום השיטה הנלמדת, ובנוסף ישולבו נושאים של תהליכי אימוץ חדשנות בשווקים לצורך השלמת ידע בנוגע לזירה בה פועל הרעיון היצירתי.

מטרות הקורס

אחד ממדדי ההצלחה בניהול היא היכולת ליזום שינויים וכושר לפתור בעיות. בתחומים שונים במנהל עסקים שינוי יצירתי או פתרון מקורי מהווים מרכיב חשוב בהצלחת הארגון. נושא הקורס הוא חשיבה יצירתית שיטתית, ובמסגרתו ילמד כיצד פותרים בעיות, כיצד מאתרים הזדמנויות, וכיצד הוגים רעיון חדש מהסוג ה"חמקמק" - רעיון שבהשקעה נמוכה יחסית של הארגון עשוי לספק תועלת משמעותית.

הנטייה השגורה היא לראות ב"מנהל היצירתי" אדם מסוג אחר, בעל סגנון ניהול שונה ולעתים אף מתקשה בעבודת צוות או במשימות שגרתיות. על כל חסרונותיו הוא מחפה באותו הרגע בו הוא מציע רעיון חדשני שאיש לא חשב עליו לפני כן. ייתכן שמאורע זה יתרחש אחת ל 10 שנים, ועל הארגון להמתין בסבלנות לבואו. לתפיסה זו משמעות (חמורה) של הסרת אחריות על חשיבה יצירתית משאר המנהלים הארגון. על פ רוב, לאחר המתנה חסרת מעש, הדלת המובילה לכיוונים יצירתיים נטרקת ללא אפשרות מעשית לפתיחתה.

ההשקפה (הנתמכת במחקרים עדכניים) ותפיסת החינוך של הקורס גורסת כי חשיבה יצירתית איננה שונה בתהליכה הקוגניטיביים מחשיבה מקצועית במיטבה. השוני העיקרי טמון בהגדרת בעיה באופן שונה, הממקד את החיפוש בתחומים העשירים יותר באפשרויות לפתרון יצירתי. ניתן "להתאמן" בחשיבה יצירתית כדי להגיע ליום בו נדרש איתור של אותו רעיון מקורי, וכדי "ללכוד" הזדמנות שנקרית לפעמים בדרכו של מנהל.

עולם התוכן של הקורס יתמקד בבעיות של מוצרים חדשים וניהול תהליכי פיתוח.

להלן פירוט תאריכי השיעורים וסוגם:

18/12/23 – אונליין, אין שיעור בכיתה. אנו ממליצים לסיים בשבוע הראשון לצפות בקטעי הוידאו המופיעים תחת 'Meet the instructors' ויחידות 1-4.

25/12/2023 – אונליין, אין שיעור בכיתה. אנו ממליצים לסיים בשבוע השני לצפות בקטעי הוידאו של יחידות 5-11.

01/01/2023 – שיעור בכיתה (E203) – עליכם לסיים עד לתחילת שיעור זה את יחידות 1-11.

08/01/2023 – שיעור בכיתה (E203)

15/01/2023 – שיעור בכיתה (E203)

לו"ז טנטטיבי לקורס:

תאריך	סוג השיעור	תוכן טנטטיבי	הערות
18/12/2023	היברידי – עליכם לצפות בקטעי וידאו	Meet the instructors	אנו ממליצים לסיים בשבוע הראשון לצפות בקטעי הוידאו המופיעים תחת 'Meet the instructors' ויחידות 1-4.
		1. Introduction	
		2. Closed world	
		3. Fixedness	
		4. Functional fixedness	
		5. Templates	
25/12/2023	היברידי – עליכם לצפות בקטעי וידאו	6. Subtraction template	
		7. Task unification template	אנו ממליצים לסיים בשבוע השני לצפות בקטעי הוידאו של יחידות 5-11.
		8. Division template	
		9. The hostile environment for ideas	
		10. Multiplication template	
		11. Attribute dependency template	
01/01/2023	E203	הרצאה אורח- ארז זליק – SIT + סביבת יצירתיות. עולם סגור.	
08/01/2023	E203	מטריצת חיזוי, טיפול במערכות כוללות. הכירות עם Omnivati.	
15/01/2023	E203	Contradiction + מה הלאה? איך להיכנס לתהליך של שיפור מתמיד של ההתאמה היצירתית האישית שלנו.	

מבנה ציון הקורס

1. **השתתפות** - 10% מהציון הסופי: השתתפות פעילה ואינטליגנטית במפגשי הכיתה+ צפייה בתכנים מקוונים.

2. **מטלה אישית/ בזוגות (לבחירתכם)** - 90% מהציון הסופי: באמצעות OMNIVATI, בחרו באחת מהאפליקציות הפופולריות הבאות (Netflix, Duolingo, LinkedIn, Uber, Airbnb, Spotify, Tinder, Zoom, Snapchat, Facebook, Instagram, TikTok) וצרו שלושה רעיונות המבוססים על שלוש תבניות שונות. לאחר מכן, הציגו סתירה מאחד הרעיונות (אין צורך לפתור את הסתירה הזו - אך מקבלים נקודות נוספות על פתרון מוצלח על ידי יישום אחת התבניות).

בעת הגשת משימה זו, אנא שלחו את הקישור OMNIVATI שהכנתם, יחד עם סיכום הרעיונות היצירתיים והסתירה שלכם.

פרטו את כל השלבים שעברתם בכדי להגיע לרעיונות, ותכלילו בהסבר את המרכיבים המשתנים שבחרתם.

פונט: Times New Roman, גודל: 12, מרווח: 1.5, מקסימום אורך: 3 עמודים

תאריך יעד: 20/01/23 23:59 .

יש כלי אינטרנטי לשימושכם:

עליכם להשתמש בפלטפורמה אינטרנטית Omnivati במהלך הלימודים בקורס (בעיקר לצורך המטלה האישית). הפלטפורמה מסייעת ביישום תבנית התלות Attribute-Dependency, אשר תלמדו בקורס. מסמכי רישום (חינם) לפלטפורמה יישלחו לקראת פתיחת הקורס.

תפוקת למידה

תיאום ציפיות: הקורס שונה באופן מובהק ממרבית הקורסים המוכרים ביצירתיות - בניגוד לגישות "פסיכולוגיות" בהן הדגש מושם על מצב פסיכולוגי, בקורס זה נלמדת גישה אנליטית ומאורגנת של חשיבה. הקורס מורכב מהרצאות פרונטליות ופרויקט סופי במהלכו תהיה הזדמנות ליישם את המתודולוגיה הנלמדת. בספרות העזר ניתן למצוא חומר משלים, אך לא מומלץ להשתמש בו כתחליף לנוכחות בכיתה.

השתתפות בשיעורים: השתתפות פעילה ואינטליגנטית בשיעורים תהווה 10% מציון הקורס.

קורס זה מועבר באופן היברידי, כלומר משלב שיעורים בכיתה ושיעורים המתקיימים אונליין באמצעות צפייה בהרצאות וידאו דרך אתר הקורס במודל.

עם תחילת הסמסטר, יפתחו עבורכם באתר הקורס במודל התכנים המהווים את השיעור.

עליכם לצפות בהרצאות במשך השבועיים הראשונים ועד לשיעור מספר 3 שיתקיים בכיתה.

תוכלו לצפות בהרצאות הווידיאו במקום ובזמן לבחירתכם, וניתן לעשות הפסקות בין הרצאה להרצאה. הצפייה בהרצאות האונליין מהווה חלק מההשתתפות בקורס, והמודל עוקב אחרי הצפייה שלכם. יש לסיים לראות כל סרטון עד לסופו. הרצאות אונליין מחולקים לפי נושאים (ביחידות שונות) אנחנו מצרפים המלצה לחלוקה של הרצאות הוידאו למשך השבועיים הראשונים, אך כאמור, מועד הצפייה הוא לבחירתכם.

נוכחות בכיתה:

נדרשת נוכחות בכל שלושת ההרצאות בכיתה. בנוסף אתם נדרשים לצפות בכל תכני הווידיאו המקוון שיועלו למודל, לקרוא 3 מקרי בוחן (המפורטים להלן).

שעות קבלת מרצה

שעת קבלה – בתיאום מראש.

פרטי עוזר הוראה

עדן כהן ציון

דוא"ל: eden.cohen.zion@gmail.com

רשימת קריאה

רשימה ביבליוגרפית:

הקורס ילווה בשקפים, אותם ניתן יהיה למצוא באתר הקורס.

קריאה חובה – מקרי בוחן:

Goldenberg Jacob, Schrift Rom (2017) "Creative Connections: How Companies Innovate by Crafting New Links between Attributes", Columbia CaseWorks

Goldenberg Jacob, Schrift Rom (2016) "Less Is More: How Industry Giants Like Apple and Philips Really Innovate", Columbia CaseWorks

Goldenberg Jacob, Schrift Rom (2018) "Go Forth and Multiply: Unlocking Successful Innovation", Columbia CaseWorks

קריאה נוספת (רשות):

- Boyd Drew. Goldenberg Jacob. (2013), "Inside the Box: A Proven System of Creativity for Breakthrough Results". Simon & Schuster
- Abbie Griffin and John R. Hauzer (1993) The voice of the Customer. Marketing Science Vol 12 1-26
- Altschular G.S. (1986), *To find an idea: Introduction to the theory of solving problems of Inventions*, Novosibirsk, USSR, Nauka
- Booz, Allen and Hamilton (1982) *New Product Management for the 1980's* New York: Booz, Allen and Hamilton INC
- Calantone J. Roger and Benedetto C. Anthony (1988) "An Integrative Model of the New Product Development Process: An Empirical Validation, *Journal of Product Innovation Management* Vol. 5(3) P. 201-215
- Diehl M., Stroebe W. (1987) Productivity Loss in Brainstorming Groups: Toward the Solution of the Riddle. *Journal of Personality and Social Psychology*, 53 p' 497-509
- Elron Efrat and Jacob Goldenebrg (1999), Brainstorming – Thunder and Lightening or a Storm in a Teacup?, *Executive*, Vol. 32 April, p 10-15 (Hebrew)
- Goldenberg J. Mazursky D. Solomon S. (1999), Creative Sparks *Science*, volume 285, (5433) September p. 1495-6
- Goldenberg J. Mazursky D. Solomon S., (1999) Templates of original innovation: Projecting original incremental innovations from intrinsic information *Technological Forecasting and Social Change*, May, Vol. 61/1 P. 1-12
- Goldenberg Jacob and David Mazursky (1999), The Voice of the Product: Templates of New Product Emergence,, *Innovation and creativity Management*, September Vol. 8, 3, 157-164
- Goldenberg Jacob, David Mazursky and Sorin Solomon (1999), "Creative Sparks," *Science*, vol. 285, (5433) September p. 1495-6
- Goldenberg Jacob, David Mazursky, and Sorin Solomon (1999), "Toward Identifying the Inventive Templates of New Products: A Channeled Ideation Approach," *Journal of Marketing Research*, 36 (May), p. 200-210
- Goldenberg Jacob, Donald R. Lehmann and David Mazursky (1999), The Primacy of the Idea Itself as a Predictor of New Product Success a *MSI working paper*, Report No. 99-110
- Goldenberg Jacob, Donald R. Lehmann and David Mazursky (2001), "The Idea Itself and The Circumstances of Its Emergence as Predictors of New Product Success", *Management science*, Vol. 47, No. 1, January, p. 69-84

- Goldenberg Jacob, Roni Horowitz, Amnon Levav and David Mazursky, (2003), Finding the sweet spot of innovation, *Harvard Business Review*, March p 120-29
- Goldenberg Jacob. Mazursky David . Solomon Sorin. (1999), Creativity Templates: Towards Identifying the Fundamental Schemes of Quality Advertisements *Marketing Science*, Vol. 18, No. 3 p. 333-351
- Golder N. Peter and Tellis J. Gerard (1997) Will It Ever Fly? Modeling The Takeoff of Really New Consumer Durables, *Marketing Science* Vol 16 (3) P. 256-70
- Hofstadter Douglas R. (1995), *Fluid Concepts and Creative Analogies*. BasicBooks (Harper Collins Publishers)
- Maymon Oded and Horowitz Roni.. (1999): Sufficient Condition for Inventive Ideas in Engineering *IEEE Transactions, Man and Cybernetics*, Vol 29. 3 (August), 349-61
- Paulus B. Paul, Dzindolet T. Mary, Poletes George and Mabel L. Camacho (1993), Perception of Performance in Group Brainstorming: The illusion of Group Productivity. *PSPB*, Vol 19 No 1 February, P. 78-89
- Perkins D.N (1981) *The mind's Best work*, Harvard University Press
- Urban, Glen L. and Hauser John R. (1993), *Design and Marketing of New Products*. New Jersey: Prentice Hall
- Weisberg Robert W. (1992), *Creativity Beyond The Myth Of Genius*. W.H.Freeman Company ,N.Y